

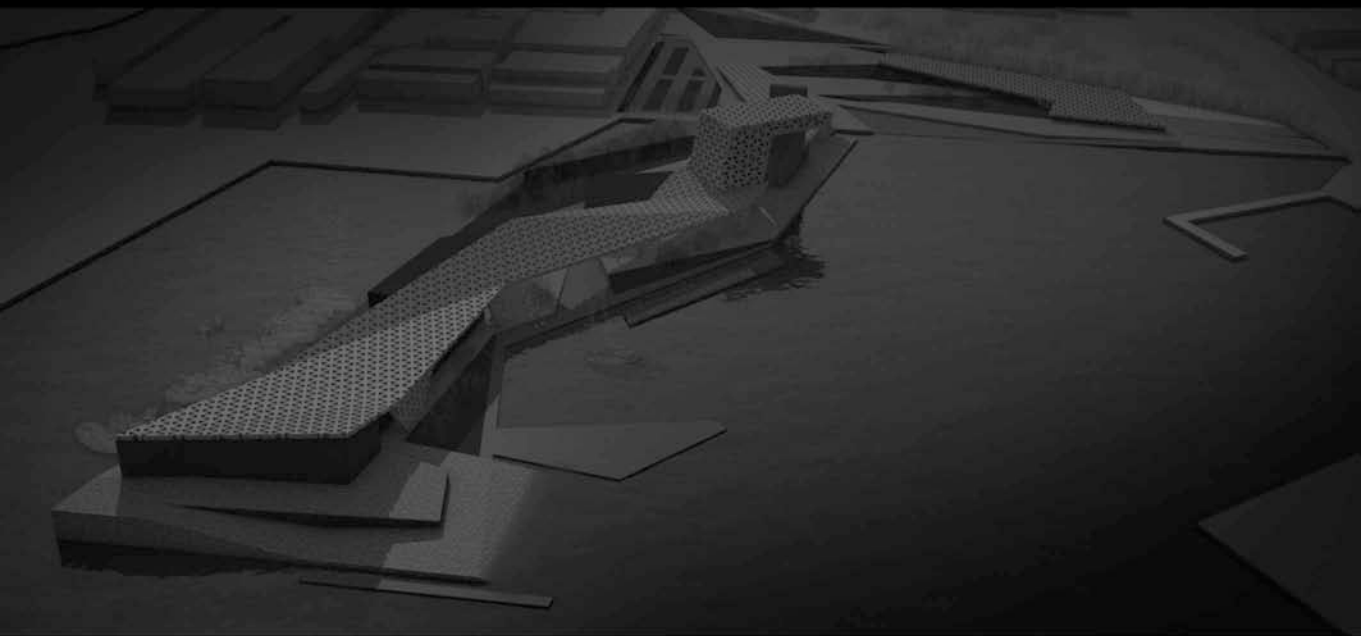
ΑΝΑΔΙΑΤΑΞΗ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ ΜΕΤΩΠΟΥ ΣΤΗΝ ΠΡΟΒΛΗΤΑ ΤΟΥ ΒΟΛΟΥ

ΜΙΑ ΝΕΑ ΑΣΤΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ

ΣΠΑΝΟΓΙΑΝΝΗ ΕΛΕΝΗ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ: ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ, ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2012

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΘΕΡΜΑ ΤΟΝ ΥΠΕΥΘΥΝΟ ΚΑΘΗΓΗΤΗ ΜΟΥ Κ.
ΓΙΩΡΓΟ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΛΥΤΙΜΗ ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΗ
ΚΑΙ ΒΟΗΘΕΙΑ ΚΑΘ'ΟΛΗ ΤΗΝ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ
ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ // ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2012 - ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΣΠΑΝΟΓΙΑΝΝΗ ΕΛΕΝΗ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ΑΝΑΔΙΑΤΑΞΗ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ ΜΕΤΩΠΟΥ ΣΤΗΝ ΠΡΟΒΛΗΤΑ ΤΟΥ ΒΟΛΟΥ - ΜΙΑ ΝΕΑ ΑΣΤΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ

Η παρούσα διπλωματική εργασία αφορά την αναδιαμόρφωση της εμπορικής προβλήτας του λιμανιού του Βόλου και τη δημιουργία μιας νέας αστικής εμπειρίας, που θα αποτελέσει ορόσημο για την περιοχή. Από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά στοιχεία της πόλης του Βόλου ξεχωρίζει το εκτεταμένο θαλάσσιο μέτωπο, το οποίο σε μεγάλα τμήματά του λειτουργεί συμπληρωματικά με τον αστικό ιστό ή διαθέτει στοιχεία που επιτρέπουν μια μελλοντική ενσωμάτωση του στον οικιστικό ιστό. Λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες της ευρύτερης περιοχής και τις ιδιαιτερότητες της περιοχής επέμβασης ο σχεδιασμός βασίστηκε σε μια γενικότερη πρόθεση για αξιοποίηση του παραλιακού μετώπου και του ελεύθερου υπαίθριου χώρου της προβλήτας με τη δημιουργία ενός αστικού πάρκου τοπικού και υπερτοπικού χαρακτήρα, που θα συμβάλλει στη δημιουργία νέων σχέσεων και αλληλεπιδράσεων και θα ενισχύσει το συναίσθημα περί επιστροφής στη φύση. Παράλληλα, εξερευνήθηκε η δυνατότητα της προβλήτας να αποδεσμευτεί από τον σκληρό, προγραμματικό και εννοιολογικό, χαρακτήρα της και εκμεταλλευόμενη τη στρατηγική της θέση μέσα στην πόλη, καθώς αποτελεί το όριο ανάμεσα στο βιομηχανικό και το αστικό μέτωπο της παραλίας, να αποτελέσει μια νησίδα - έναν πυρήνα πρασίνου, ένα σημείο αναφοράς που θα μεταφέρει την κοινωνική ζωή στο δημόσιο χώρο και θα συνδέσει τον αστικό ιστό με το θαλάσσιο μέτωπο. Τέλος, κυρίαρχο στοιχείο της πρότασης μέσα στα πλαίσια της γενικότερης αναδιάταξης του φυσικού μετώπου της προβλήτας αποτελεί η μέριμνα για πρωτότυπο κτιριολογικό πρόγραμμα, που αφορά τόσο την επανάχρηση του κτιρίου Σιλό όσο και τα νέα κτίρια της σχεδιαστικής πρότασης, με χρήσεις που απευθύνονται τόσο στους κατοίκους της πόλης όσο και σε επισκέπτες με απώτερο στόχο την ανάδειξη του Βόλου σε μητροπολιτικό κέντρο.

UNIVERSITY OF THESSALY // FACULTY OF ARCHITECTURE

SEPTEMBER 2012 - DIPLOMA PROJECT

SPANOGIANNI ELENI

TUTOR: TRIANTAFILLIDIS GEORGIOS

**RECONSTRUCTION OF THE NATURAL SEAFRONT OF THE COMMERCIAL PIER IN THE PORT OF
VOLOS - A NEW URBAN EXPERIENCE**

This diploma deals with the reconstruction of the commercial pier in the port of Volos and the creation of a new urban experience, which will constitute landmark for the area. One of the basic characteristics of the city of Volos is its extensive seafront, which acts complementary to the residential areas of the city or has the potential of a future integration into the city. Taking under consideration the needs of the region and the special features of the intervention area, the design is based on a general intent to develop the seafront and the free open space of the pier by creating an urban park which will have a local and supralocal character. Moreover, it will contribute to the creation of new relationships and interactions and will reinforce the feeling about return to the nature. In parallel, I tried to explore the capability of the pier to get rid of its tough, programmatic and visual, character and taking advantage of its strategic position to make it constitute a landmark, which will convey the social life into the public space and will connect the urban area with the seafront. Last but not least, basic characteristic of the project in the framework of the reconstruction of the natural seafront of the pier is the preoccupation about a plethora of novel uses and functions, that deal with the transformation of Silo and new buildings of the diploma project and aim to convert Volos to a metropolitan center.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Εισαγωγή - Επιχειρησιακό σχέδιο ανάπτυξης	07.
2. Γενικά για την πόλη του Βόλου	
2.1 Γεωγραφικά χαρακτηριστικά της πόλης	08.
2.2 Στοιχεία που διαμορφώνουν το χαρακτήρα της σημερινής πόλης	10.
2.3 Σημεία πολιτιστικού ενδιαφέροντος στην πόλη του Βόλου	11.
2.4 Συγκοινωνιακά δίκτυα	12.
3. Στοιχεία για το λιμάνι της πόλης του Βόλου	
3.1 Ιστορικά στοιχεία	13.
3.2 Προβλήτες	18.
3.3 Κτιριακές εγκαταστάσεις και υποδομές	19.
3.4 Σιλό	
3.4.1 Γενικά στοιχεία για τα Σιλό	20.
3.4.2 Σιλό Βόλου	22.
4. Περιοχή επέμβασης: Περιγραφή παρούσας κατάστασης - κύρια χαρακτηριστικά	26.
5. Πρόταση	
5.1 Αρχικές προθέσεις σχεδιασμού	28.
5.2 Concept	32.
5.3 Διαδικασία σχεδιασμού	
5.3.1 Επιλογή κτιριακών λειτουργιών	34.
5.3.2 Κτιριολογικό πρόγραμμα	36.
5.3.3 Αναδιαμόρφωση αναγλύφου	44.
5.3.4 Προμακέτες	46.
5.3.5 Διαγράμματα	48.
6. Σχέδια	
6.1 Κατόψεις	54.
6.2 Όψεις	58.
6.3 Τομές	59.
6.4 Τρισδιάστατη απεικόνιση	60.

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Θέμα της παρούσας διπλωματικής εργασίας αποτελεί η αναδιαμόρφωση της εμπορικής προβλήτας του λιμανιού του Βόλου, ώστε να μετατραπεί σε σύγχρονο αστικό κέντρο με τοπικό αλλά και υπερτοπικό χαρακτήρα με την ανάπτυξη ποικίλων εγκαταστάσεων και χρήσεων.

Αναλυτικότερα, εξερευνάται η δυνατότητα της προβλήτας να αποδεσμευτεί από τον σκληρό, προγραμματικό και εννοιολογικό, χαρακτήρα της και εκμεταλλευόμενη τη στρατηγική της θέση μέσα στην πόλη, καθώς αποτελεί το όριο ανάμεσα στο βιομηχανικό και το αστικό μέτωπο της παραλίας, να συμβάλλει στη δημιουργία νέων αστικών σχέσεων και αλληλεπιδράσεων. Σκοπός της επέμβασης είναι η διαμόρφωση μιας νέας αστικής ενότητας, που μέσα από την κατάλληλη αντιμετώπισή της ως πυρήνα πρασίνου για την πόλη, θα αποτελέσει σημείο αναφοράς και πόλο έλξης για τους ντόπιους και ξένους επισκέπτες, θα μεταφέρει την κοινωνική ζωή στο δημόσιο χώρο και θα συνδέσει τον αστικό ιστό με το θαλάσσιο μέτωπο.

Αφορμή για την επιλογή της συγκεκριμένης περιοχής αποτέλεσε το Επιχειρηματικό Σχέδιο του Δήμου Βόλου, στα πλαίσια του οποίου ενισχύονται ποικίλες οικονομικές δραστηριότητες στους τομείς του πολιτισμού και του τουρισμού, και παράλληλα επιδιώκεται η προώθηση των νέων τεχνολογιών και της επιχειρηματικότητας.

Σύμφωνα με το Επιχειρηματικό Σχέδιο του Δήμου Βόλου προτείνεται, γενικά για την αναβάθμιση της πόλης, η αξιοποίηση εγκαταλελειμμένων κτιρίων και χώρων, η βελτίωση του αστικού χώρου με πεζοδρομήσεις, η αλλαγή χρήσης εγκαταλελειμμένων αστικών περιοχών και η ανακαίνιση δημόσιων χώρων. Επιπλέον, απαιτείται η ορθολογική αντιμετώπιση της αστικής επέκτασης με συντονισμό των πολιτικών χρήσεων γης και επενδύσεων συγχρηματοδοτούμενων από τα Διαρθρωτικά Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (τοπικό, εθνικό, υπερτοπικό επίπεδο). Αξιοσημείωτο είναι πως μέσα στα έργα που πρόκειται να πραγματοποιηθούν συμπεριλαμβάνεται και η μετεγκατάσταση των χρήσεων του εμπορικού λιμένος δυτικά, προς την προβλήτα containers, γεγονός που δίνει τη δυνατότητα αστικοποίησης και αναβάθμισης της προβλήτας του Σιλό.

2. ΓΕΝΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΛΗ ΤΟΥ ΒΟΛΟΥ

2.1 ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΤΟΥ ΒΟΛΟΥ

Η πόλη του Βόλου ανήκει στις έξι μεγαλύτερες πόλεις του ελληνικού χώρου με πληθυσμό που ξεπερνά τους 160.000 κατοίκους ως ευρύτερο Πολεοδομικό Συγκρότημα, με τον Δήμο Βόλου να έχει πληθυσμό σύμφωνα με την απογραφή του 2011 144.420 κατοίκων. Αποτελεί την πρωτεύουσα του Νομού Μαγνησίας και τοποθετείται γεωγραφικά στην περιοχή της κεντρικής Ελλάδας, και ειδικότερα στο πεδινό τμήμα του νομού. Χαρακτηρίζεται από έντονες αστικές λειτουργίες, μια σημαντική παρουσία της βιομηχανίας και του τουρισμού αλλά και από ένα αξιοσημείωτο αριθμό νέων ανθρώπων, κυρίως λόγω της ύπαρξης της πλειονότητας των τμημάτων του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας. Τα παραπάνω χαρακτηριστικά γνωρίσματα διαμορφώνουν την ταυτότητα της πόλης, το κάθε ένα με το δικό του ξεχωριστό τρόπο, ενώ με τον κατάλληλο σχεδιασμό και πολιτικές, μπορούν να συμβάλλουν στην αειφόρο ανάπτυξη και ευημερία της πόλης.

Σε τοπικό επίπεδο, το Πολεοδομικό Συγκρότημα Βόλου βρίσκεται στο μυχό του Παγασητικού κόλπου, σε μικρή απόσταση από τον κύριο οδικό άξονα της χώρας, με τον οποίο συνδέεται σε δύο σημεία, στις Μικροθήβες και στο Βελεστίνο. Η περιοχή που καταλαμβάνει ο οικιστικός ιστός περιβάλλεται βορειοανατολικά από τον ορεινό όγκο του Πηλίου, νότια από το υγρό στοιχείο της θάλασσας και δυτικά από τις πεδινές εκτάσεις της Θεσσαλίας. Η σχέση της πόλης με το βουνό και τη θάλασσα έχει επιδράσει διαχρονικά δραστικά στην οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ζωή των κατοίκων και έχει διαμορφώσει καθοριστικά την εξέλιξη του επιπέδου οικονομικής ανάπτυξης του Βόλου.

2.2 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΟΥ ΔΙΑΜΟΡΦΩΝΟΥΝ ΤΟΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΤΗΣ ΣΗΜΕΡΙΝΗΣ ΠΟΛΗΣ

Μετά την αποβιομηχάνιση του Βόλου στα μέσα της δεκαετίας του 1980, σήμερα στην περιοχή εξακολουθούν να λειτουργούν ορισμένες μεγάλες βιομηχανικές μονάδες, όπως το εργοστάσιο Ολυμπος της ΑΓΕΤ «Ηρακλής», η Χαλυβουργία Ελλάδος, το εργοστάσιο χαλυβδόφυλλων της Κόντι, το εμφιαλωτήριο της ΕΨΑ, το εργοστάσιο βαριάς συντήρησης-ανακατασκευής του Ο.Σ.Ε. κ.ά. Ωστόσο, η οικονομία του Βόλου στηρίζεται πλέον κατά κύριο λόγο στο εμπόριο, τις υπηρεσίες και τον τουρισμό, και κατά δεύτερο λόγο στην βιοτεχνία και την βιομηχανία.

Το 1984 ιδρύθηκε το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας με έδρα τον Βόλο και σχολές ή τμήματα σε όλες τις θεσσαλικές πόλεις, το οποίο δέχτηκε τους πρώτους φοιτητές το 1989 και έδωσε μία νέα πνοή στην πνευματική και οικονομική ζωή του Βόλου. Το 2004, ο Βόλος έγινε «ολυμπιακή πόλη», αφού φιλοξένησε ορισμένους αγώνες ποδοσφαίρου στα πλαίσια των Ολυμπιακών Αγώνων. Οι αγώνες έγιναν στο νέο υπερσύγχρονο Πανθεσσαλικό Στάδιο, το οποίο κατασκευάστηκε για τις ανάγκες των Ολυμπιακών Αγώνων. Αξιοποιώντας την παράδοση των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004, ο Βόλος διοργάνωσε το Ευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Γυμναστικής και τμήμα του Παγκοσμίου Πρωταθλήματος Μπιλιάρδου το 2006.

Τέλος, στον καλλιτεχνικό τομέα του Βόλου αξίζουν να σημειωθούν το Δημοτικό Θέατρο, το Ωδείο, καθώς και η Συμφωνική Ορχήστρα της πόλης, ενώ αξιοσημείωτες εκδηλώσεις είναι το Διεθνές Φεστιβάλ Μουσικού Θεάτρου, που περιλαμβάνει συνδυαστικά θεάματα, πολύτεχνες εκδηλώσεις και κάθε είδους performance, το Διεθνές Φεστιβάλ Μουσικής και το Επιχειρηματικό Πανόραμα, που αποτελεί μια ετήσια έκθεση παραγωγικής φυσιογνωμίας του Νομού Μαγνησίας, στο οποίο συμμετέχουν επιχειρήσεις όχι μόνο από τη Θεσσαλία αλλά από ολόκληρη την Ελλάδα.

2.3 ΣΗΜΕΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ

_Το Αρχαιολογικό Μουσείο Βόλου, όπου φυλάσσονται μερικά εξαιρετικά προϊστορικά ευρήματα από την περιοχή.

_Το Κέντρο Τέχνης «Τζόρτζιο ντε Κίρικο», με συχνές θεματικές εκθέσεις και μόνιμη συλλογή.

_Το Μουσείο Βιομηχανικής Ιστορίας στο συγκρότημα Τοσλαπάτα, το οποίο περιλαμβάνει 20 χειροτεχνικά εργαστήρια, εκθετήρια και μικρά εμπορικά καταστήματα για παραδοσιακά προϊόντα της περιοχής, χώρους εκθέσεων και καλλιτεχνικών εκδηλώσεων, βιβλιοθήκη, αίθουσα video-wall και κινηματογράφο καθώς και χώρους αναψυχής

_Ο Μητροπολιτικός Ναός του Αγίου Νικολάου, δημιούργημα του αρχιτέκτονα Αριστοτέλη Ζάχου με αγιογραφίες του Αγήνορα Αστεριάδη.

_Το λαογραφικό Κέντρο Κίτσου Μακρή στεγάζεται στο σπίτι του λαογράφου, στην οδό Κίτσου Μακρή 38 και ανήκει στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας. Περιλαμβάνει τη λαογραφική συλλογή του σημαντικού ερευνητή με μοναδικά στο είδος τους εκθέματα, τη βιβλιοθήκη του που αποτελείται από 4.000 τόμους βιβλίων και το αρχείο του, με 2.500 διαφάνειες και 4.000 φωτογραφίες, σε πολλές από τις οποίες απεικονίζονται θησαυροί της λαϊκής μας παράδοσης που δε σώζονται σήμερα.

_Το εντομολογικό μουσείο στο Βόλο, είναι μοναδικό στο είδος του στην Ελλάδα και ένα από τα καλύτερα των Βαλκανίων. Περιλαμβάνει 35.000 έντομα διαφόρων τάξεων, κυρίως λεπιδοπτέρων, που ανήκουν σε περισσότερα από 10.000 είδη, υποείδη και φυλές.

_Το τυπογραφικό μουσείο της εφημερίδας Η Θεσσαλία, αδιάλειπτη έκδοση από το 1898 - δεν μπορεί παρά να είναι ένα ξεχωριστό τυπογραφικό μουσείο. Σε μια αίθουσα 350 τετραγωνικών στις εγκαταστάσεις της εφημερίδας στη Βιομηχανική Περιοχή του Βόλου φιλοξενούνται εκατό χρόνια καθημερινής ιστορίας και εκατό χρόνια τεχνολογίας.

_Το Σιδηροδρομικό Μουσείο Θεσσαλίας.

2.4 ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΚΑ ΔΙΚΤΥΑ

Το τοπικό οδικό δίκτυο του νομού συγκοινωνεί με την Εθνική Οδό, την Εγνατία Οδό και το υπόλοιπο Διευρωπαϊκό δίκτυο μεταφορών, αναδεικνύοντας την πόλη σε κόμβο επιβατικών και εμπορικών διαδρομών από και προς το εσωτερικό και το εξωτερικό, αποτελώντας διέξοδο της ενδοχώρας προς τη θάλασσα. Ταυτόχρονα, ο Βόλος συνδέεται μέσω του σιδηροδρομικού δικτύου του ΟΣΕ με το σταθμό της Λάρισας από το 1882, όταν η κατασκευή σιδηροδρομικού δικτύου από την Εταιρεία Θεσσαλικών Σιδηροδρόμων έδωσε την πρώτη ώθηση στη ραγδαία ανάπτυξη της πόλης. Δια θαλάσσης, συνδέεται καθημερινά με τα νησιά των Σποράδων με πλοία και υδροπτερυγα σκάφη, τα οποία αναχωρούν από την επιβατική προβλήτα. Τέλος, διαθέτει ένα από τα πιο σύγχρονα περιφερειακά αεροδρόμια της Ελλάδας, καθώς ο νέος αεροσταθμός του Διεθνή Αερολιμένα Κεντρικής Ελλάδας στην Ν.Αγχίαλο βρίσκεται σε απόσταση 26 χιλιομέτρων από το κέντρο της πόλης.

3. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΛΙΜΑΝΙ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΤΟΥ ΒΟΛΟΥ

3.1 ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Άμέσως μετά την προσάρτηση της Θεσσαλίας στο Ελληνικό κράτος το 1881 ιδρύθηκε η Λιμενική Επιτροπή και το Λιμενικό Ταμείο Βόλου και επιβλήθηκαν ειδικοί λιμενικοί φόροι για τα έργα. Η κατασκευή του λιμανιού εντάσσεται στην τρίτη περίοδο λιμενικών έργων της χώρας (1889–1923) η οποία καλύπτει όλα σχεδόν τα παραλιακά κέντρα της επικράτειας και συνδέεται με την προώθηση των τεχνικών σπουδών στο Πολυτεχνείο.

Ο Βόλος γρήγορα έγινε ένα από τα σημαντικά λιμάνια της εποχής του, με δυνατότητα να προσελκύει μεγάλα πλοία ενώ υγχρόνως άρχισαν έργα υποδομής με αποτέλεσμα τη σύνδεση του λιμανιού μέσω οδικών και σιδηροδρομικών δικτύων με την ενδοχώρα, συμπεριλαμβανομένου του Πηλίου, της Θεσσαλίας, της Ηπείρου και της δυτικής Μακεδονίας.

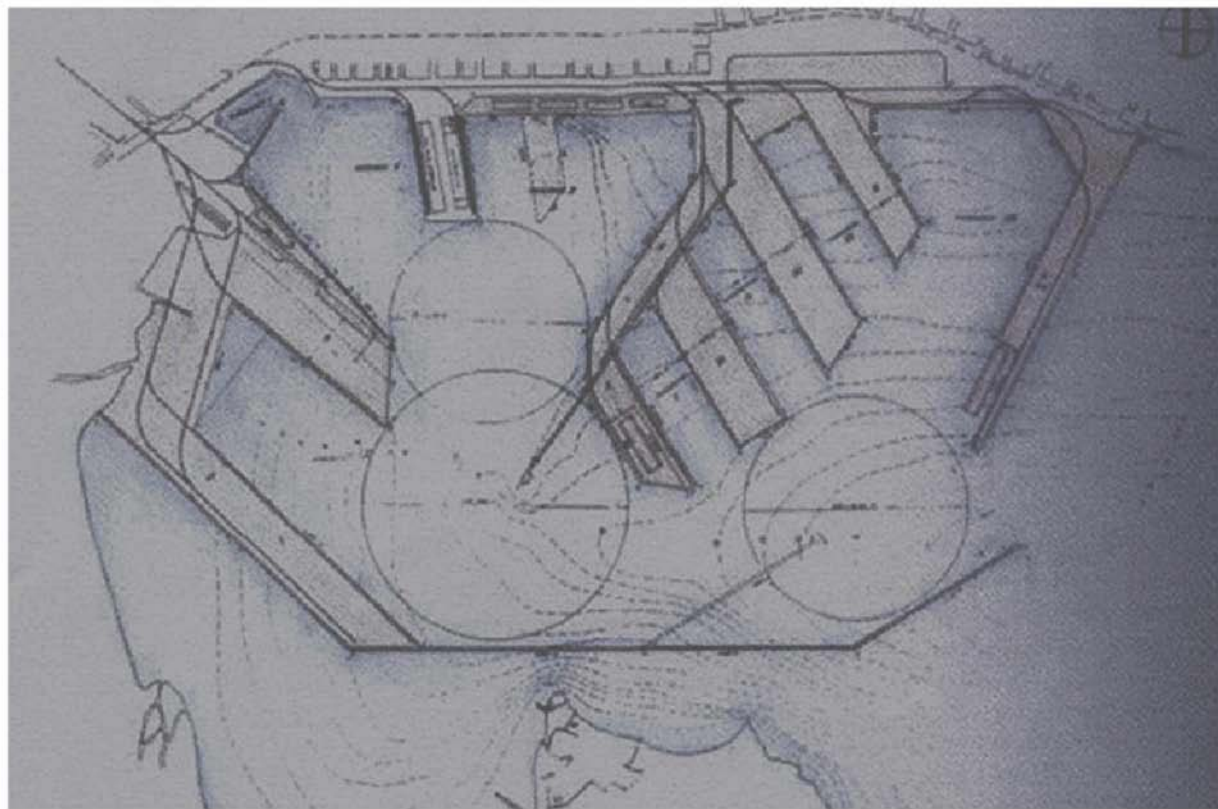
Το 1888 με μηχανικό λιμανιού τον Γάλλο Trebouville ξεκίνησε η τοπογράφηση για την κατασκευή νέας αποβάθρας στο βόρειο μέρος του λιμανιού.

Το 1939, παραμονές του πολέμου, ο Βόλος αποτελούσε το τρίτο κατά σειρά σπουδαιότητας λιμάνι της χώρας, μετά τον Πειραιά και τη Θεσσαλονίκη, διακινώντας ετησίως 250.000 τόνους εμπορευμάτων και 50.000 επιβάτες. Κατά την διάρκεια του πολέμου το λιμάνι υπέστη σοβαρές βλάβες από βομβαρδισμούς. Η λεκάνη του λιμένα αχρηστεύτηκε από καταβυθίσεις πλοίων και σοβαρές ζημιές των κρηπιδωμάτων του κεντρικού προβλήτα, καταστράφηκε ο προβλήτας των σιδηροδρόμων, τμήμα του κυματοθραύστη, το παλιό τελωνείο και οι αποθηκευτικοί χώροι.

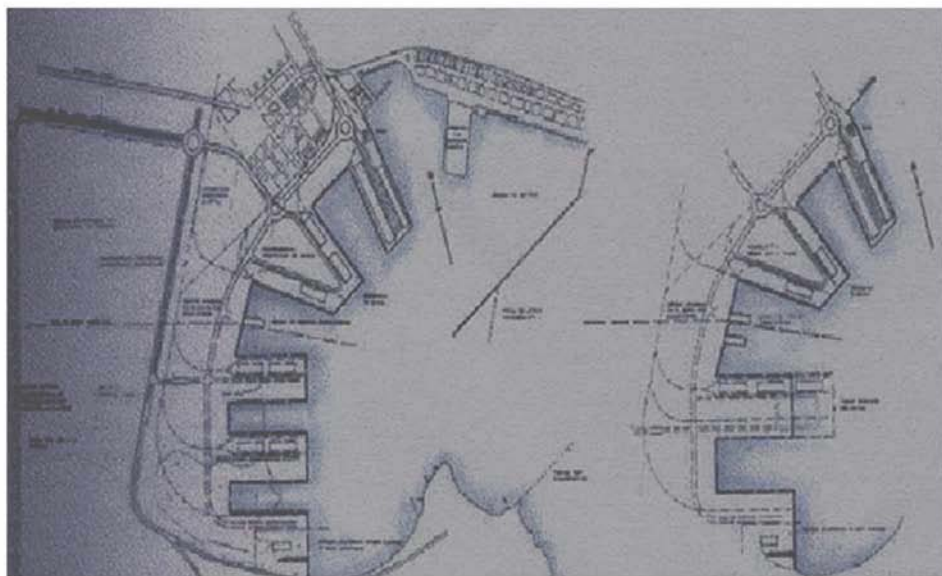
Για την ριζική ανακαίνιση του λιμανιού, που κρίθηκε αναγκαία στο πλαίσιο ανασυγκρότησης της χώρας μετά τον πόλεμο, ανατέθηκε το 1949 γενική οικονομική και τεχνική μελέτη στον καθηγητή της Έδρας Λιμενικών Έργων του ΕΜΠ Δημοσθένη Πίππα σε συνεργασία με τον μηχανικό Γ. Κοντοστάνο και τις αρμόδιες ελληνικές και αμερικάνικες υπηρεσίες. Η μελέτη περιλάμβανε την εξέταση των οικονομικών δυνατοτήτων της περιοχής στο προσεχές μέλλον και την οριστική πρόταση των έργων για το 1949-1950 με προϋπολογισμό 4.000.000.000 δρχ.

Η μελέτη Πίππα προέβλεπε την μελλοντική ανάπτυξη του λιμανιού σε όλο το μήκος του θαλασσιού μετώπου της πόλης από τον Κραυσίδωνα μέχρι τον Άναυρο περίπου, με τεράστια επιχωμάτωση 64 εκταρίων, που απόκοβε τελείως τον αστικό χώρο από τη θάλασσα. Δυτικά πρότεινε δύο νέους μεγάλους προβλήτες, ένα στη θέση του προβλήτα των σιδηροδρόμων και δεύτερο στην εκβολή του Κραυσίδωνα. Η μεγαλύτερη επέκταση σχεδιάστηκε στα ανατολικά με διαπλάτυνση της προκυμαίας των Αργοναυτών, επιχωμάτωση του μετώπου της πλατείας Γεωργίου Α΄ και με δημιουργία τεσσάρων νέων προβλητών πάνω στο υφιστάμενο κυματοθραύστη και πέμπτου προβλήτα περίπου στο ύψος του νοσοκομείου. Η όλη ζώνη θα εξυπηρετούνταν από πυκνό σιδηροδρομικό δίκτυο συνδεδεμένο με τον σιδηροδρομικό σταθμό.

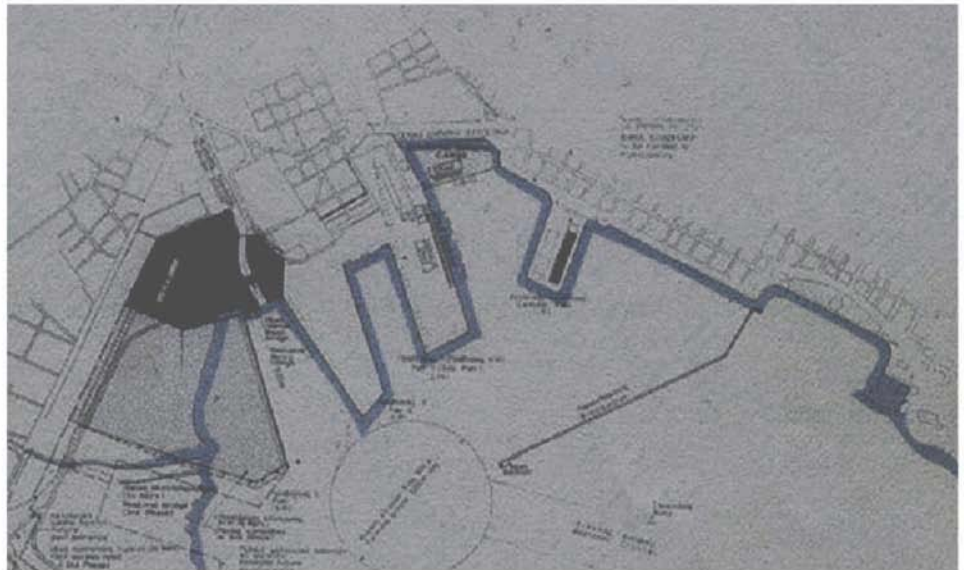
Η σημαντικότερη πρωτοβουλία της Λιμενικής Επιτροπής ήταν η ανάθεση οριστικής οικονομικής και τεχνικής μελέτης, για τη γενική ανάπτυξη του λιμένα, στο γραφείο Δοξιάδη, τον Ιούνιο του 1965. Η ενέργεια αυτή εντασσόταν στους ευρύτερους κρατικούς χωροταξικούς σχεδιασμούς και συνδεόταν με τα συγκριτικά πλεονεκτήματα που διαμορφώνονταν για την περιοχή και την πόλη και έμοιαζαν να αναστρέφουν την προηγούμενη κατάσταση στασιμότητας.

Τη μελέτη συνέταξαν το 1966 τρεις από τους σημαντικότερους πολεοδόμους της εποχής, οι Κωνσταντίνος Δοξιάδης, Αντώνης Τρίτσης και Ανδρέας Συμεών. Στην επεξεργασία του ρυθμιστικού σχεδίου ανάπτυξης του λιμανιού συνεργάστηκε το διεθνούς φήμης γραφείο ειδικών σε λιμενικά έργα Sir William Halcrow & Partners και ειδικότερα ο μηχανικός λιμενικών έργων E. Loewy.

Τελικά όμως η Λιμενική Επιτροπή δεν προχώρησε την συμφωνία και υιοθετήθηκε νέα πρόταση που συντάχθηκε από το γραφείο ΔΟΞΙΑΔΗ ΚΑΙ BERTLIN & PARTNERS το 1983. Το σχέδιο, όπως οριστικοποιήθηκε τελικά και ισχύει σήμερα, περιλαμβάνει τον προβλήτα II, μεγάλο τριγωνικό προβλήτα για container και γενικό εμπόριο, την μεταφορά της ιχθυόσκαλας μετά τον προβλήτα III, προβλήτα IV για σιδηρομεταλλεύματα και κατασκευή σιδηροδρομικού πορθμείου.

Το 1986 ο Βόλος επιλέχθηκε ως έδρα του Διεθνούς Ερευνητικού Κέντρου Ανατολικής Μεσογείου για τις Μεταφορές (ΔΕΚΑΜΜ) που ιδρύθηκε το 1986 υπό την αιγίδα του ΟΗΕ, ενώ από το 1988 μέχρι

3.2 ΠΡΟΒΛΗΤΕΣ ΤΟΥ ΛΙΜΑΝΙΟΥ

Το λιμάνι, το οποίο συγκροτείται από μία επιβατική προβλήτα και δύο εμπορικές, έπαιξε σημαντικό ρόλο στη διακίνηση των προϊόντων του θεσσαλικού κάμπου και έγινε κέντρο του εξαγωγικού εμπορίου.

_Κεντρικός προβλήτας - τουριστικός:
Εξυπηρετεί πλοία ακτοπλοϊκών γραμμών και έχει εμβαδόν περίπου 28.000 τ.μ με μήκος κρηπιδωμάτων 650 μ.

_Προβλήτας Σιλό - εμπορικός:
Εξυπηρετεί πλοία που έχουν βύθισμα μέχρι 33 πόδια, έχει εμβαδόν 75.000 τ.μ με μήκος κρηπιδωμάτων 1.000 μ.

_Προβλήτας Νο 2 - εμπορικός:
Εξυπηρετεί πλοία που έχουν βύθισμα μέχρι 33 πόδια, έχει εμβαδόν 75.000 τ.μ με μήκος κρηπιδωμάτων 1.000 μ.

3.3 ΥΠΑΡΧΟΥΣΕΣ ΚΤΙΡΙΑΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Οι κτιριακές εγκαταστάσεις του Οργανισμού Λιμένος Βόλου Α.Ε περιλαμβάνουν δύο φυλάκια, το κεντρικό κτίριο του Ο.Λ.Β, την αίθουσα αναμονής των επιβατών, την αίθουσα αναμονής εξυπηρέτησης κρουαζιερόπλοιων, το κτίριο του Λιμεναρχείου, το κτίριο αντλιοστασίου, την ανατολική και δυτική αποθήκη, τα κτίρια της ιχθυαγοράς, το φυλάκιο Τελωνείου εισόδου προβλήτας Σιλό, το φυλάκιο Λιμεναρχείου εισόδου προβλήτας Σιλό, το κτίριο Σιλό, το κτίριο ηλεκτρονικής πλάστιγγας και κτίριο βοηθητικού χώρου, το κτίριο εξυπηρέτησης του πορθμείου και βοηθητικό κτίριο, το συγκρότημα των παλαιών σφαγείων, τα υπόστεγα χοντρικής πώλησης και τέλος τέσσερις αποθήκες.

Το μεγαλύτερο ποσοστό της συνολικής έκτασης του λιμένος είναι ασφαλτοστρωμένο, ενώ ο χώρος του λιμένος είναι οριοθετημένος με μόνιμη περίφραξη, η οποία διακόπτεται συνολικά από επτά πύλες. Τέλος, ο λιμένας διαθέτει πλήρες δίκτυο ύδρευσης, το οποίο διακλαδίζεται σε όλα τα κρηπιδώματα των προβλητών και των εσωτερικών χώρων.

3.4 ΣΙΛΟ

3.4.1 ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΑ ΣΙΛΟ

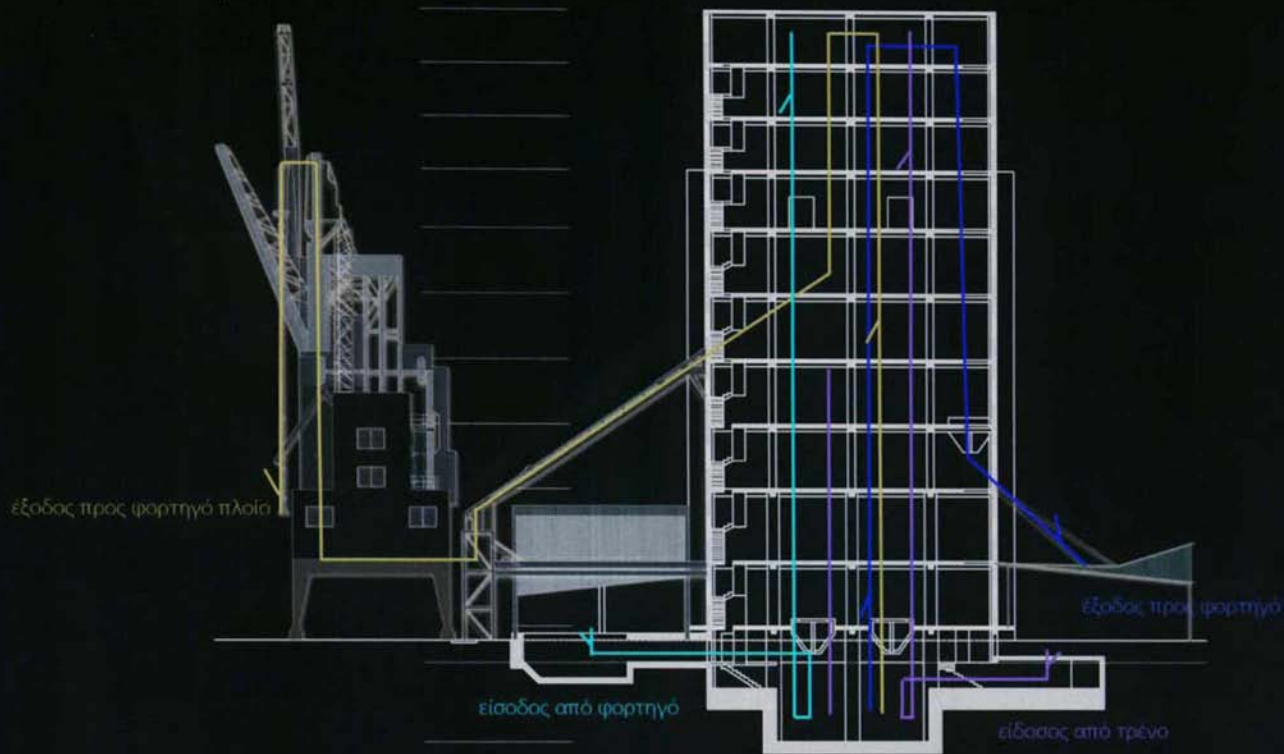
Τα Σιλό είναι κατασκευές που χρησιμοποιούνται για την τροφοδοσία (φόρτωση, εκφόρτωση) και την αποθήκευση χύδην στερεών υλικών. Ο όρος σιλό προέρχεται από το γαλλικό *silo*, το οποίο με τη σειρά του από το ισπανικό *silo*, «υπόγεια αποθήκη», με πιθανή προέλευση από το λατινικό *sirus*, το οποίο προέρχεται από το αρχαίο ελληνικό *σιρός*, «δοχείο ή λάκκος για φύλαξη σιτηρών». Έχουν διατυπωθεί και απόψεις περί αναγωγής του στο βασκικό *zilo* «τρύπα» ή και σε κέλτικη λέξη με σημασία «σπόρος φυτού», αλλά καμία πρόταση δεν έχει μέχρι τώρα επιβεβαιωθεί.

Σιλό χρησιμοποιούνται στη γεωργία για την αποθήκευση σιτηρών ή χύμα ζωοτροφών που έχουν υποστεί ζύμωση (γνωστή ως ενσίρωση). Τα σιλό χρησιμοποιούνται για την αποθήκευση σπόρων, κονιοροποιημένου άνθρακα, τσιμέντου, αιθάλης, άμμου, λιπασμάτων και γενικά οποιονδήποτε τεχνικών, οικοδομικών, χημικών προϊόντων ή προϊόντων διατροφής σε στερεά τεμαχισμένη μορφή και σε μορφή σκόνης.

Η διαστασιολόγηση των σιλό, και ιδιαίτερα η διαμόρφωση των τμημάτων εκφόρτωσης, γίνεται με βάση ειδικευμένες αρχές σχεδιασμού ανάλογα με τις συνθήκες λειτουργίας και το είδος του στερεού για το οποίο θα χρησιμοποιηθούν, ενώ ο μηχανικός σχεδιασμός αντοχής για μεταλλικά σιλό καθύπεται από διάφορους κώδικες και προδιαγραφές. Οι διαστάσεις της μονάδας κυμαίνονται σε διάμετρο 4 - 30μ και ύψος 10 - 84μ, είτε με κυλινδρική ή με τετράγωνη διατομή, με αποτέλεσμα ο λόγος ύψους προς διατομή να είναι μεγάλος.

Τα Σιλό δεν έχουν ανοίγματα, παρά μόνο στη βάση από όπου γίνεται η διαδικασία της εκφόρτωσης και στην κορυφή, που είναι το σημείο ελέγχου. Τα κύρια υλικά δόμησης είναι το αλουμίνιο, χυτό σκυρόδεμα, προκατασκευασμένα κομμάτια σκυροδέματος, πλαστικό κ.α. Η πιο συνηθισμένη τεχνική κατασκευής είναι από οπλισμένο σκυρόδεμα με τη μέθοδο *jumpform*, κατά την οποία το σκυρόδεμα χύνεται σε ένα κινούμενο καλούπι και κινείται καθ' ύψος καθώς στεγνώνει.

διάγραμμα ροής σίτου

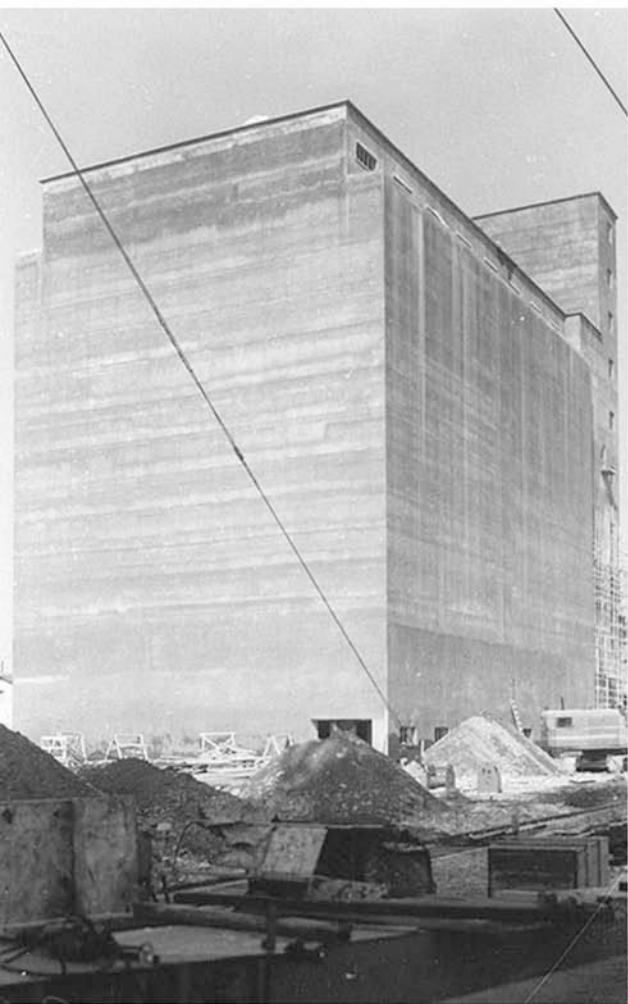

3.4.2 ΣΙΑΟ ΒΟΛΟΥ

Το Σιάο του λιμανιού του Βόλου χτίστηκε στη δεκαετία του 50 και αποτελεί πιστή αντιγραφή των αντίστοιχων Σιάο του Πειραιά και της Θεσσαλονίκης. Ο φέρων οργανισμός από οπλισμένο σκυρόδεμα αποτελεί αυστριακή μελέτη υψηλών προδιαγραφών. Βρίσκεται στην είσοδο της εμπορικής προβλήτας Σιάο, στην οποία είναι εγκατεστημένοι και λειτουργούν ηλεκτροκίνητοι γερανοί κρηπιδώματος.

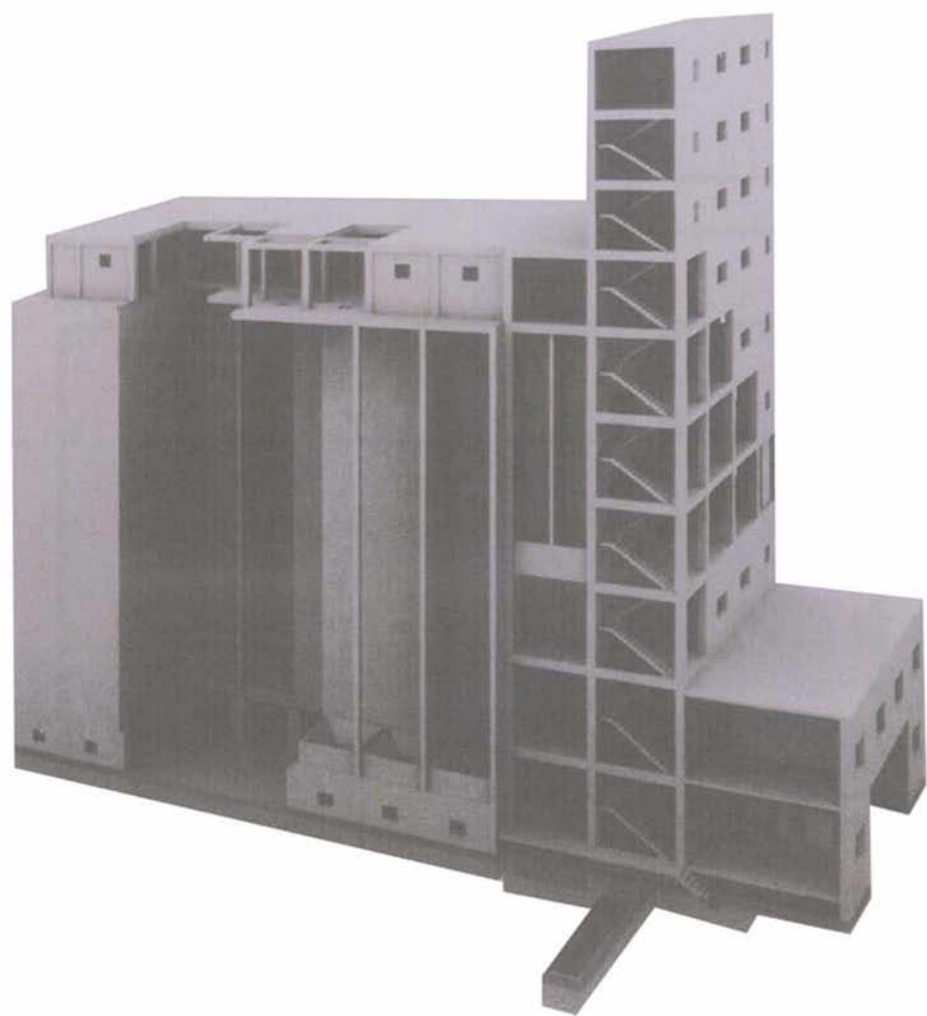
Το κτίριο αποτελείται από τρία τμήματα - κτίρια σε γραμμική διάταξη με αρμό διαστολής. Το κύριο τμήμα του είναι το αποθηκευτικό τμήμα των 46 κυψελών, οι οποίες είναι σε γραμμική διάταξη 5 x 8. Οι 34 κυψέλες έχουν διαστάσεις 4 x 4 x 26, ενώ οι 12 μικρότερες του κέντρου 2 x 4 x 26. Κάτω από τις κυψέλες βρίσκεται το ημιυπόγειο, όπου καταλήγει ο απαραίτητος μηχανολογικός εξοπλισμός που εξυπηρετεί τη ροή του σιταριού. Πάνω στον έκτο όροφο βρίσκεται το σημείο ελέγχου και τμήμα των μεταλλικών σωλήνων φόρτωσης.

Στη βόρεια πλευρά των κυψελών βρίσκεται το δεύτερο κτίριο, που ξεχωρίζει από τον υπόλοιπο όγκο λόγω ύψους. Είναι ο προσβάσιμος πύργος κίνησης, ο οποίος περιλαμβάνει κλιμακοστάσιο και ανελκυστήρα, ώστε να ενώνει τον έκτο όροφο με το ημιυπόγειο. Σωλήνες φόρτωσης - εκφόρτωσης, ανυψωτήρες, απορροφητήρες και άλλα απαραίτητα μηχανήματα, που διατρέχουν τον πύργο, εξυπηρετούν την κυκλοφορία και διανομή του σιταριού στις κυψέλες. Ο πύργος διαθέτει δύο εφεδρικές κυψέλες και τέσσερις κυψέλες ζυγίσματος με πάχος τοιχείων 20εκ.

Το τρίτο κτίριο των δύο ορόφων βρίσκεται μπροστά από τον πύργο και διαθέτει βοηθητικούς χώρους που εξυπηρετούν τις λειτουργίες του Σιλό. Στο ισόγειο βρίσκεται η είσοδος, η οποία υποχωρεί προς τα μέσα, ενώ δεξιά και αριστερά βρίσκεται το γραφείο διακίνησης, το μηχανοστάσιο και ο υποσταθμός της ΔΕΗ. Ένα γραφείο συντήρησης, μια τουαλέτα καθώς και το δωμάτιο χειρισμού βρίσκονται στον πρώτο όροφο και συνδέονται με τον πύργο κίνησης. Το κτίριο είναι κατασκευασμένο από οπλισμένο σκυρόδεμα στο φέροντα οργανισμό και τούβλο στους δορμικούς τοίχους.

Η φόρτωση του σίτου στο Σιλό μπορεί να γίνει με δύο τρόπους, είτε μέσω φορτηγού ξηράς είτε μέσω φορτηγού πλοίου. Παλαιότερα η φόρτωση γινόταν και από εμπορικά βαγόνια τρένου από τη δυτική πλευρά του Σιλό, οι σιδηροδρομικές γραμμές του οποίου υπάρχουν μέχρι σήμερα. Το σύστημα φόρτωσης - εκφόρτωσης είναι αυτοματοποιημένο και ελέγχεται από το δωμάτιο χειρισμού, όπου βρίσκεται ένας πίνακας ελέγχου που σχηματίζει με σύμβολα όλη τη διαδικασία. Η σταδιακή μείωση της λειτουργίας του φέρνει στο προσκήνιο τη δυνατότητα αλλαγής χρήσης του, καθώς το Σιλό είναι τοπόσημο για την πόλη του Βόλου.

4. ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΠΕΜΒΑΣΗΣ: ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΑΡΟΥΣΑΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ - ΚΥΡΙΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

Η περιοχή επέμβασης όπως προαναφέρθηκε βρίσκεται στο λιμάνι του Βόλου, μιας πόλης η οποία προσπαθεί να έχει αυτάρκεια σε όλους τους τομείς και να προσελκύει κατοίκους και από την ευρύτερη περιοχή της Θεσσαλίας, γεγονός που είναι αντικειμενικά δύσκολο λόγω έλλειψης υποδομών και νέων χρήσεων.

Αναλυτικότερα, οι χρήσεις που αναπτύσσονται από τον αστικό ιστό προς τη θάλασσα κατανέμονται ως εξής:

Ο αστικός ιστός αποτελείται κυρίως από κατοικίες και εκτείνεται ως τον κεντρικό οδικό, παράλληλο προς την ακτογραμμή, άξονα ενώ το μεγαλύτερο μέρος της ίδια της ακτογραμμής αποτελείται από πολυκατοικίες με χρήσεις καφετεριών και εστιατορίων στο επίπεδο του ισόγειου. Ακόμη, στην ευρύτερη ακτογραμμή υπάρχουν ακόμη μαρίνες με σκάφη αναψυχής, αδιαμόρφωτες ζώνες πρασίνου και ναυταθλητικός όμιλος, ενώ από την άλλη μεριά της επέμβασης το παραλιακό μέτωπο είναι αναξιοποίητο.

Σημαντική θέση στην περιοχή επέμβασης παίζει η γειτνίαση με το δημαρχείο της πόλης, αλλά κυρίως με το υπάρχον δημοτικό θέατρο, το οποίο κρίνεται ως μη ικανό να στεγάσει πλήθος δραστηριοτήτων πολιτισμικού ενδιαφέροντος, ενώ σε μικρή σχετικά απόσταση βρίσκεται το μέρος, όπου είναι συγκεντρωμένο το μεγαλύτερο μέρος των σχολών της πόλης.

Τέλος, χαρακτηριστική είναι η έλλειψη οργάνωσης και διαμορφώσεων στους χώρους και τις εγκαταστάσεις του θαλάσσιου μετώπου, γεγονός που σε συνδυασμό με την υπάρχουσα χρήση της περιοχής ενισχύει την ασυνέχεια αστικού ιστού και παραλιακού μετώπου.

υπάρχουσα μαρίνα

δομημένος χώρος: κατοικία

μέτωπο: χρήσεις αναψυχής

προβλήτα πλοίων γραμμής
και υδροπλάνων

δημαρχείο

υπάρχουσα μαρίνα

υπάρχον δημοτικό θέατρο

δομημένος χώρος: κατοικία

σιδηροδρομικός σταθμός

5. ΠΡΟΤΑΣΗ

5.1 ΑΡΧΙΚΕΣ ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

Λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες της ευρύτερης περιοχής και τις δυνατότητες της περιοχής παρέμβασης, ο σχεδιασμός βασίζεται σε μία γενικότερη πρόθεση για αξιοποίηση του παραλιακού μέτωπου αλλά και ολοκλήρης της τοποθεσίας με τη δημιουργία ενός αστικού πάρκου τοπικού και υπερτοπικού χαρακτήρα που όχι μόνο θα συνδέει άμεσα τον αστικό ιστό με το θαλάσσιο μέτωπο αλλά θα αποκαθιστά επίσης τη συνέχεια των παραλιακών διαμορφώσεων αποτελώντας ένα από τα κομβικά τους σημεία και ίσως την κορύφωση μιας παραθαλάσσιας διαδρομής στην ακτογραμμή της πόλης του Βόλου.

Στόχος είναι η δημιουργία μιας άμεσης και συνεχούς σύνδεσης με τη θάλασσα και μία δυναμική σχέση με την πόλη και το υγρό στοιχείο ενώ ταυτόχρονα όλη η περιοχή μέσα από την αντιμετώπισή της θα παρουσιάζεται σα να επιστρέφεται τόσο ολικά όσο και τμηματικά στη φύση, με απώτερο στόχο την επαναφορά της προβλήτας σαν στοιχείο της καθημερινής ζωής, εκπαίδευσης και αναψυχής των κατοίκων της πόλης και των επισκεπτών. Συγκεκριμένα, από την αρχή της διαδικασίας σχεδιασμού ήταν έντονη η επιθυμία για διατήρηση και ενίσχυση του φυσικού τοπίου και η δημιουργία ενός τόπου φυσικού φωτός, ενός πυρήνα πρασίνου, που θα έχει αρκετή χωρική ενέργεια να φιλοξενήσει το σύνολο των ποικίλων λειτουργιών και κτιριολογικών προγραμμάτων, ώστε στο τέλος της σχεδιαστικής διαδικασίας να αποτελέσει ένα νέο είδος αστικού χώρου, που θα προάγει ποικίλες διαδραστικές σχέσεις και αλληλεπιδράσεις.

Παράλληλα, προσοχή δόθηκε στην επιλογή των χρήσεων που θα ενταχθούν στην περιοχή, με δεδομένη την ανάγκη ενίσχυσης και αύξησης των υποδομών εκείνων, που θα προάγουν την καλλιέργεια του πληθυσμού, την ανάδειξη των πολιτιστικών πόρων και θα υποστηρίξουν τη σύζευξη πολιτισμού, εκπαίδευσης και τουρισμού ως σημαντικών οικονομικών δραστηριοτήτων για την πόλη. Σημαντικός παράγοντας για την επιλογή αυτών των λειτουργιών αποτέλεσε ο επιθυμητός υπερτοπικός χαρακτήρας, αλλά και ο νοητός και χωρικός διαχωρισμός τους σε επιμέρους κόμβους προγραμμάτων, η αναζήτηση της ένωσης των οποίων έθεσε νέα ερωτήματα κατά τη διάρκεια του σχεδιασμού.

5.2 CONCEPT

Βασική ιδέα της διπλωματικής είναι η αναδιάρθρωση του αστικού μετώπου στην προβλήτα του Βόλου και η δημιουργία μιας νέας αστικής εμπειρίας, που θα αποτελέσει ορόσημο για την περιοχή.

Συγκεκριμένα, βασική συνθετική αρχή αποτέλεσε η ιδέα της αποδόμησης του σκληρού, τόσο πραγματικού όσο και εννοιολογικού, χαρακτήρα της προβλήτας με αποτέλεσμα τόσο ολόκληρη η πλατφόρμα να αποκοπεί σημειακά από τη στεριά, δίνοντας την εντύπωση δημιουργίας ενός νησιού – μιας όασης μέσα στην πόλη, όσο και ίδια κομμάτια της πλατφόρμας να αποκοπούν δίνοντας τη θέση τους είτε σε νερό είτε σε πλωτές κατασκευές με νέα χρήση και ταυτότητα.

Παράλληλη σημαντική ιδέα ήταν η ύπαρξη μιας νοητής πλατφόρμας, η οποία είχε ως στόχο να παραλαμβάνει το κτιριολογικό πρόγραμμα της επέμβασης και ταυτόχρονα να δημιουργεί νέους χώρους και νέες βιωματικές εμπειρίες, η μορφή της οποίας καθορίστηκε ύστερα από ποικίλους πειραματισμούς. Τέλος, βασικό κομμάτι του project αποτέλεσε η μέριμνα για τον χαρακτήρα τόσο των κλειστών χώρων όσο και των υπαίθριων, με αποτέλεσμα να προσδοθούν στην περιοχή νέες πρωτότυπες λειτουργίες και νέοι χώροι, που θα ενισχύουν το συναίσθημα περί επιστροφής στη φύση.

5.3 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

5.3.1 ΕΠΙΛΟΓΗ ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΩΝ

Η αναδιαμόρφωση της προβλήτας του Σιλό με προσθήκη χρήσεων που αποβλέπουν στους επισκέπτες της πόλης αλλά και στους κατοίκους της αποβλέπουν στην ανάδειξη του Βόλου σε μητροπολιτικό κέντρο, καθώς το σχέδιο αυτό είναι πιθανό να αποτελέσει την αρχή μιας μελλοντικής αστικοποίησης όλου του κεντρικού προβλήτα του λιμανιού, που θα ενεργοποιήσει το αστικό μέτωπο της πόλης και θα ενώσει το πάρκο του Αναύρου με τον αστικό πυρήνα των Παλαιών.

Μέσα στο πνεύμα των διεθνών εξελίξεων και της παγκοσμιοποίησης είναι επιβεβλημένο ο πολιτισμός να πάρει μία ουσιαστικότερη θέση στο δημόσιο χώρο. Οι βασικές αρχές του οράματος για τον πολιτισμό συνοψίζονται στην ενίσχυση της δημιουργικότητας, στην παροχή ίσων ευκαιριών πρόσβασης και συμμετοχής στα πολιτιστικά αγαθά, στην ενίσχυση της διαπολιτισμικότητας και στην διατήρηση και προβολή της ιδιαίτερης πολιτισμικής μας ταυτότητας.

Έτσι, προτείνεται η δημιουργία τριών θεματικών ενοτήτων χρήσεων – κόμβων στην εμπορική προβλήτα του Σιλό, οι οποίες τόσο τμηματικά όσο και ολοκληρωτικά συνεισφέρουν στον τομέα του πολιτισμού, της εκπαίδευσης και έρευνας μέσα από διαφορετικών θεματολογιών εργαστήρια, που υπάρχουν και στις τρεις θεματικές ενότητες και στην απόδοση υπερτοπικού χαρακτήρα στην περιοχή, καθώς αποτελούνται από ιδιαίτερες χρήσεις και λειτουργίες. Συγκεκριμένα, προτείνεται η δημιουργία των εξής τριών θεματικών ενοτήτων:

1. χωροθέτηση πολιτιστικών υποδομών βοηθητικών του υπάρχοντος θεάτρου, που γειτνιάζει στην περιοχή επέμβασης
2. μετατροπή του κτιρίου του Σιλό σε Εθνικό Μουσείο Ενάλιων Αρχαιοτήτων και δημιουργία θεματικού ξενοδοχείου με συνεδριακούς χώρους
3. χωροθέτηση εργαστηρίων Εσωτερικών Υδάτων, Θαλάσσιας Αλιείας και Προστασίας Υδάτινου Περιβάλλοντος καθώς και δημιουργία κτιρίου ενυδρείου

5.3.2 ΚΤΙΡΙΟΛΟΓΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Η πρώτη θεματική ενότητα έχει τη δυνατότητα να προσφέρει χώρους στους οποίους θα παρουσιάζονται πολιτιστικά δρώμενα, ενώ παράλληλα θα προσελκύονται ομάδες ατόμων, που θα συμμετέχουν σε διάφορα εργαστήρια πολιτισμού και τέχνης. Η λειτουργία του κεντρικού κτιρίου έχει ένα διττό ρόλο, του χώρου εκπαίδευσης και του χώρου έκθεσης και προβολής του αποτελέσματος, φέρνοντας τον θεατή πιο κοντά στην πιο ζωντανή πλευρά της σύγχρονης τέχνης, του θεάτρου, της μουσικής, της καλλιτεχνικής δημιουργίας σε γενικό επίπεδο, ενώ το δεύτερο μικρότερο κτίριο της θεματικής ενότητας αποτελεί ένα χώρο walk – in cinema, που έχει ως στόχο να προσελκύσει περαστικούς και να τους παραλάβει μέσα από το θέαμα στον κόμβο αυτό.

Αναλυτικά το πρώτο κτίριο περιλαμβάνει μία αίθουσα θεατρικών παραστάσεων με τους απαραίτητους βοηθητικούς αποθηκευτικούς και τεχνικούς της χώρους, εργαστήρια χορού, θεάτρου, τέχνης, αποδυτήρια, αίθουσες διδασκαλίας, μία μικρή βιβλιοθήκη με βιβλιοστάσια και αναγνωστήρια, γραφεία διοίκησης και χώρο υποδοχής επισκεπτών με ρεσεψιόν και καφετέρια.

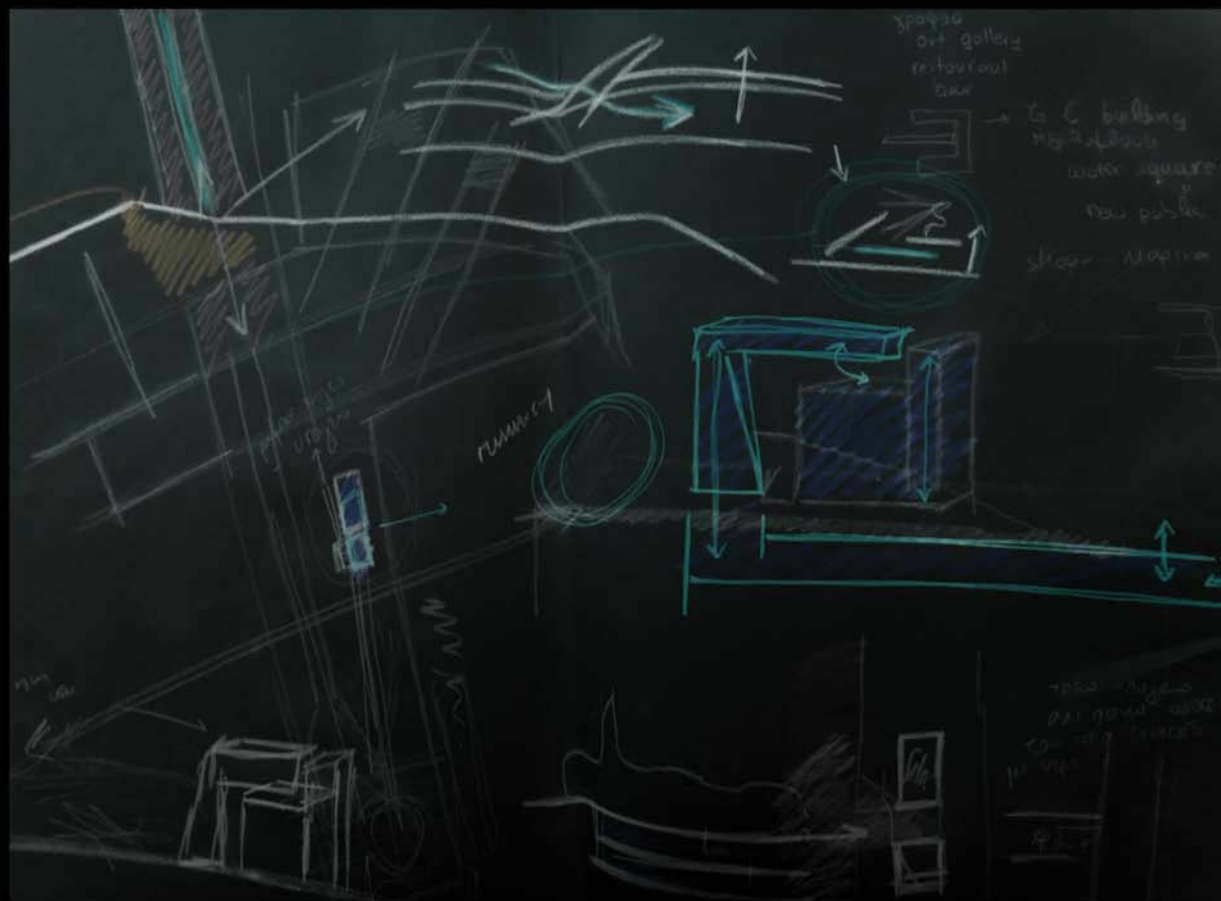
Το δεύτερο κτίριο περιλαμβάνει πέντε, μικρού ή μεσαίου μεγέθους, αίθουσες προβολής ταινιών, με ανοιχτή πρόσβαση προς όλους τους περαστικούς, ενώ άξιο αναφοράς είναι το υπαίθριο αμφιθέατρο το οποίο διαθέτει προστατευμένο χώρο εκτόνωσης πίσω από την πλευρά της σκηνής.

Η δεύτερη θεματική ενότητα περιλαμβάνει τη μετατροπή του Σιλό σε Εθνικό Ναυτικό Μουσείο και τη δημιουργία ενός νέου πολυώροφου κτιρίου, το οποίο θα δημιουργεί ένα διάλογο τόσο μορφολογικά όσο και λειτουργικά με το υφιστάμενο.

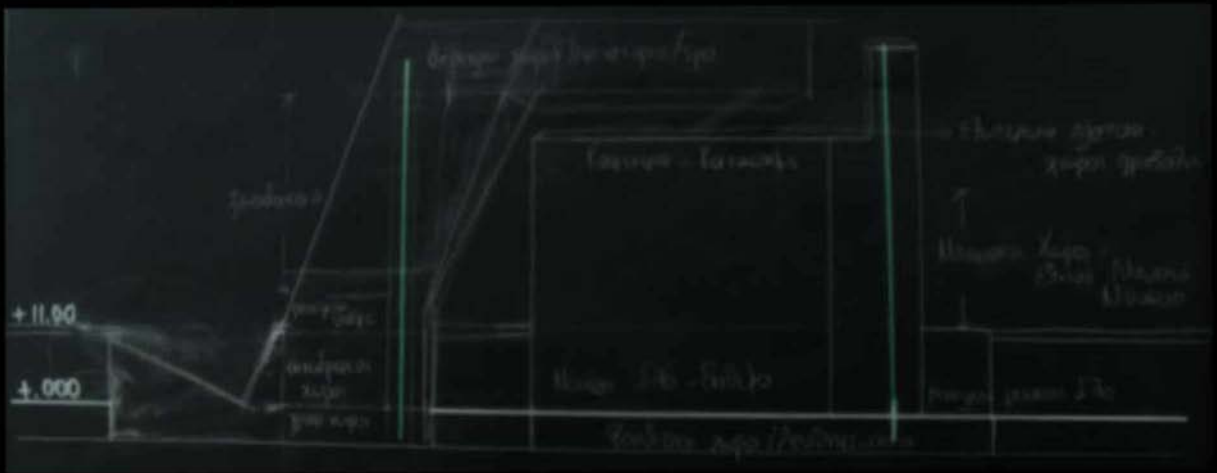
Αναλυτικά, το Μουσείο είναι μοναδικό τόσο για τα ελληνικά όσο και για τα διεθνή δεδομένα, γιατί στην ελληνική επικράτεια δεν υπάρχει μέχρι στιγμής όμοιό του, τόσο ως προς τη θεματική όσο και ως προς το εύρος των συλλογών του, αλλά και γιατί μονογραφικά μουσεία ενάλιας αρχαιολογίας στο εξωτερικό είναι ακόμη ελάχιστα.

Το μουσείο προτείνεται να είναι πρωτίστως αρχαιολογικό, ενώ ταυτόχρονα σημαντική είναι η μέριμνα για την ισόρροπη ανάπτυξη μεταξύ αρχαιολογικών ευρημάτων και νέων τεχνολογιών. Το εκθετικό υλικό του Μουσείου θα περιλαμβάνει πολλαπλά αρχαιολογικά ευρήματα, προερχόμενα κυρίως, από τις αυτοψίες, τις έρευνες και τις ανασκαφές που διενεργεί εδώ και 35 χρόνια η Εφορεία Ενόλιων Αρχαιοτήτων στους χώρους αρμοδιότητάς της, ενώ παράλληλα η έκθεση θα περιλαμβάνει αντίγραφα από εμβληματικά κείμενα αρχαίων χρόνων, ομοιώματα προϊστορικών, κλασικών και βυζαντινών σκαφών και πλοίων. Ακόμη, ιδιαίτερα εκθέματα θα αποτελέσουν εικαστικές εγκαταστάσεις από σύγχρονους καλλιτέχνες, με θέμα τη στενή και διαχρονική σχέση του Έλληνα με τη θάλασσα, ενώ θα υπάρχουν ποικίλες οπτικοακουστικές εφαρμογές με τις προφορικές μαρτυρίες ψαράδων, ναυτικών ή καταδυόμενων αρχαιολόγων αναφορικά με τις μεθόδους της θάλασσας ή την εμπειρία της ενάλιας ανασκαφής. Τέλος, σημαντικός θεματικός άξονας του μουσείου θα είναι η αξιοποίηση στοιχείων του ίδιου του κτιρίου του Σιλό, τα οποία θα πάρουν μουσειογραφική αναφορά και θα αξιοποιηθούν στην Έκθεση.

Παράλληλα με τους Εκθεσιακούς χώρους το κτίριο θα παρέχει χώρους εξυπηρέτησης επισκεπτών, χώρους εκπαιδευτικών προγραμμάτων και επιστημονικών δράσεων, εργαστήρια μελέτης και συντήρησης ευρημάτων, δεξαμενές αφαλάτωσης και καθαρισμού των αντικειμένων, αποθήκες ευρημάτων και, ως χώρο προβολών άμεσα συσχετιζόμενων με το περιεχόμενο του Μουσείου, το δώμα του.

Όσον αφορά το νέο κτίριο, που βρίσκεται σε συνομιλία με τον υπάρχον, διαθέτει έναν σταθερό πυρήνα με τα ασανσέρ και το κλιμακοστάσιο και στεγάζει στον κορμό του χώρους ξενοδοχείου και στο τελευταίο του επίπεδο συνεδριακούς χώρους και μία καφετέρια με θέα την πόλη του Βόλου. Το κτίριο αυτό είναι η κορύφωση του στεγαστρού, και είναι κατασκευασμένο με το ίδιο μεταλλικό δίκτυωμα, με αποτέλεσμα να είναι διαμπερές και να δημιουργεί θεάσεις προς όλες τις κατευθύνσεις.

Η τρίτη θεματική ενότητα επιβεβαιώνει τον χαρακτήρα ολόκληρου του project περί επιστροφής στη φύση, καθώς τόσο τα εργαστήρια όσο και το ενυδρείο σχετίζονται άμεσα με το υγρό στοιχείο και τους ζωντανούς του οργανισμούς, ενώ ταυτόχρονα συνδέεται άμεσα με τη νέα λειτουργία του Σιλό και τη νέα θέση της μαρίνας.

Καταρχήν, τα εργαστήρια περιλαμβάνουν το τμήμα Εσωτερικών Υδάτων, που διαχωρίζεται στον τομέα Αλιευτικής Έρευνας και στον τομέα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης, το οποίο ασχολείται με εξειδικευμένα αντικείμενα σχετικά με την περιγραφή των διεργασιών που λαμβάνουν χώρα στα υδατικά συστήματα και τα αλιευτικά πεδία, τη μελέτη των επιπτώσεων της ανθρωπογενούς επίδρασης, τη μελέτη και προσομοίωση των ποιοτικών χαρακτηριστικών του νερού και των οργανισμών, την οργάνωση και διαχείριση των διαθέσιμων πόρων για τη συλλογή περιβαλλοντικών δεδομένων και την έρευνα πάνω στη θαλάσσια βιοποικιλότητα σε κλίμακα χώρου, χρόνου και βιολογικής συνάθροισης.

Επιπρόσθετα, τα εργαστήρια περιλαμβάνουν το τμήμα Θαλάσσιας Αλιείας, που διαχωρίζεται στον τομέα Αλιευτικής Έρευνας και τον τομέα Αξιοποίησης Αλιευτικών προϊόντων, με αντικείμενο τη βιολογία, την οικολογία και τη δυναμική πληθυσμών από αλιευτική αλλά και γενετική άποψη, και το τμήμα Υδατοκαλλιέργειας Θαλάσσιων Υδάτων, που περιλαμβάνει εργαστήριο Ιχθυοκαλλιέργειών, εργαστήριο Καλλιέργειας Θαλάσσιων Ασπόνδυλων, εργαστήριο Ιχθυοπαθολογίας και εργαστήριο Διατροφής Θαλάσσιων Οργανισμών.

Τέλος, βάση του μεταπτυχιακού προγράμματος του Τμήματος Γεωπονίας Ιχθυολογίας & Υδάτινου Περιβάλλοντος με τίτλο Λειτουργική Διαχείριση Υδατικού Περιβάλλοντος, προτείνεται η προσθήκη εργαστηρίων ιχθυολογίας, ωκεανογραφίας, προστασίας ζωικού κεφαλαίου, φυσιολογίας υδρόβιων ζωικών οργανισμών και θαλάσσιας βιολογίας και γενετικής, με σκοπό να δημιουργηθούν υποδομές ενίσχυσης και προβολής της έρευνας.

Όσον αφορά το κτίριο του ενυδρείου, εκτός από τον χώρο με τις δεξαμενές και τους χώρους με τον μηχανολογικό και απαιτούμενο γενικότερα εξοπλισμό, προστίθεται ένα αμφιθέατρο, χώροι εκπαιδευτικών προγραμμάτων και χώροι φιλοξενίας εκδηλώσεων στον τελευταίο όροφο, που διαθέτει μοναδική θέα προς τη θάλασσα.

Πρόσβαση από την οδό
Αρκαδίας
Λεωφόρος

Πρόσβαση από την οδό
Αρκαδίας
Λεωφόρος

Πρόσβαση από την οδό
Αρκαδίας
Λεωφόρος

Πρόσβαση από την οδό
Αρκαδίας
Λεωφόρος

Πρόσβαση από την οδό
Αρκαδίας
Λεωφόρος

5.3.3 ΑΝΑΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΑΝΑΓΛΥΦΟΥ

Η γενικότερη αρχή για την αντιμετώπιση του αναγλύφου ήταν η πρόθεση να πραγματοποιηθεί μία τόσο καθ' ύψος όσο και σε βάθος επέμβαση, με ταυτόχρονη μελέτη των επιθυμητών πορειών και βασικών ροών ενώ στη συνέχεια το ανάγλυφο διαμορφώθηκε σε επιμέρους τμηματικές διαμορφώσεις με βάση τις υποπεριοχές που προέκυψαν από τα προηγούμενα διαγράμματα και τις ιδιαιτερότητες της καθεμίας λόγω του προγράμματος που τοποθετήθηκε σε αυτές.

Αναλυτικότερα, οι επιμέρους υψομετρικές μεταβολές βασίστηκαν σε παράγοντες όπως η εκμετάλλευση της θέας, η απομόνωση ή ενίσχυση των οπτικών και φυσικών συνδέσεων των περιοχών, η εξασφάλιση ιδιωτικότητας, η προβολή κάποιων χώρων – υπερυψωμένων πλατειών, που θα έχουν τη δυνατότητα να παραλάβουν εκτονώσεις των προγραμμάτων της περιοχής, με παράλληλη αναζήτηση της σχεδιαστικής μεθόδου, που θα δώσει στις ρευστές επιφάνειες που δημιουργούνται μία χωρική συγκεκριμένη έκφραση. Αποτελεσματικά, διαμορφώθηκαν οι βασικές γεωμετρίες και πραγματοποιήθηκαν οι βασικές χωροθετήσεις των χρήσεων των δραστηριοτήτων και των εγκαταστάσεων, ενώ στη συνέχεια ο σχεδιασμός ενσωμάτωσε στην επέμβαση περισσότερες παραμέτρους διαμορφώνοντας το τελικό αποτέλεσμα.

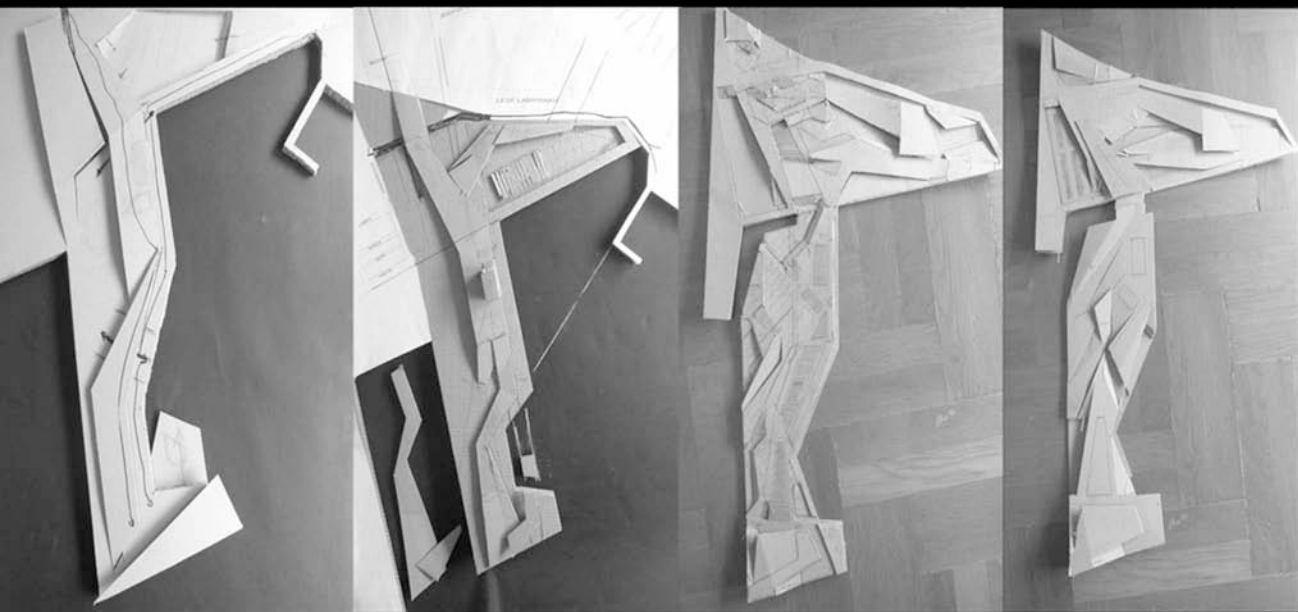
Ολόκληρη η περιοχή είναι σμιλεμένη με ράμπες, τριγωνισμούς, διαφορετικά επίπεδα, χωμάτινα υψώματα με γρασίδι και ποικίλα υλικά εδάφους, που θα αναφερθούν αναλυτικότερα στην πορεία, ενώ ταυτόχρονα συμβαδίζει με τις επιμέρους προγραμματικά και λειτουργικά περιοχές, αποκτώντας διαφορετικό χαρακτήρα βάση των δραστηριοτήτων, που αναπτύσσονται εκεί. Ένα δίκτυο πλατειών – στάσεων σε διαφορετικά επίπεδα διατρέχει κατά μήκος την περιοχή επέμβασης, οι οποίες τοποθετούνται σε κομβικά σημεία τόσο της βασικής ροής κίνησης όσο και των χρήσεων.

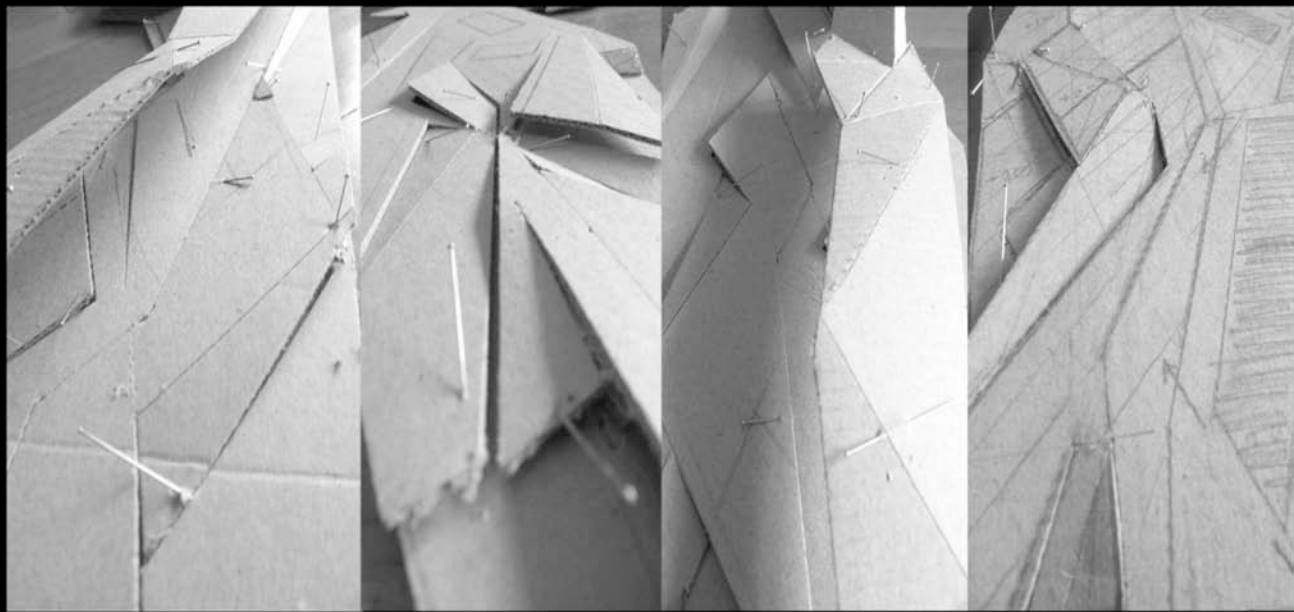
Το πράσινο αποτελεί το κυρίαρχο στοιχείο του πάρκου, καθώς ενισχύεται η υψηλή βλάστηση, η οποία εξυπηρετεί στα διάφορα σημεία τοποθέτησης της διαφορετικές ανάγκες.

Αναλυτικότερα, στη βορειοανατολική πλευρά της επέμβασης διαμορφώνεται μια λωρίδα υψηλής φύτευσης, η οποία ενισχύει την απομόνωση από τον υπάρχον οδικό άξονα, ενώ δημιουργεί ευχάριστη ατμόσφαιρα τόσο για τους περαστικούς όσο και για τους χρήστες των κλειστών θεατρικών λειτουργιών ή του υπαίθριου αμφιθεάτρου. Στην πορεία, η υψηλή βλάστηση παίρνει τη μορφή βοτανικού κήπου, δημιουργώντας μία όαση στο νέο αστικό τοπίο, ενώ αντίστοιχης σημασίας είναι οι πλαγιές με γρασίδι και οι μεγάλοι πράσινοι χώροι εκτόνωσης.

Το νερό εισέρχεται σημειακά και ετερογενώς στην περιοχή επέμβασης με βασική σχεδιαστική κίνηση τη δημιουργία νησιού στην παλιά θέση της πλατφόρμας, ενώ σε σημεία της επέμβασης συναντάμε πλατώματα, που αποκαλύπτονται ή κρύβονται ανάλογα με τη στάθμη της θάλασσας. Επίσης, το υγρό στοιχείο συναντάται ως σιντριβάνια και ως σημαντικό στοιχείο του βοτανικού κήπου, ενώ στη συνέχεια παίρνει τη μορφή της νέας μαρίνας και ενός δικτύου εγκαταστάσεων για κολύμπι. Τέλος, το νερό αποτελεί κεντρικό στοιχείο του Νέου Εθνικού Μουσείου Ενάλιων Αρχαιοτήτων, ενώ στην κατάληξη της πορείας προς το τέλος της προβλήτας αποτελεί το κεντρικό στοιχείο των εργαστηρίων των τμημάτων Εσωτερικών Υδάτων, Θαλάσσιας Αλιείας και Προστασίας Υδάτινου Περιβάλλοντος καθώς και του κτιρίου του ενυδρείου.

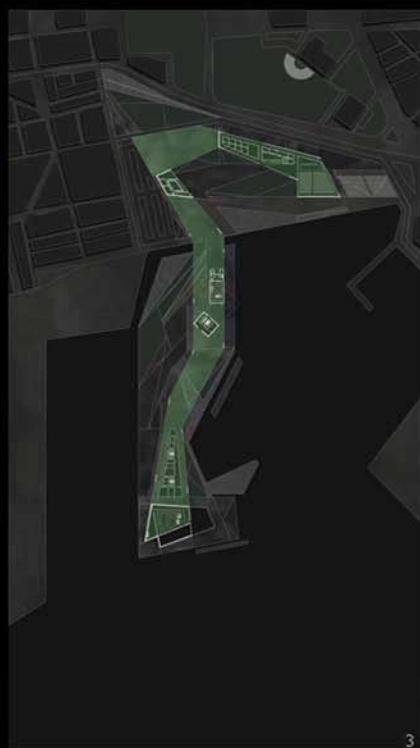
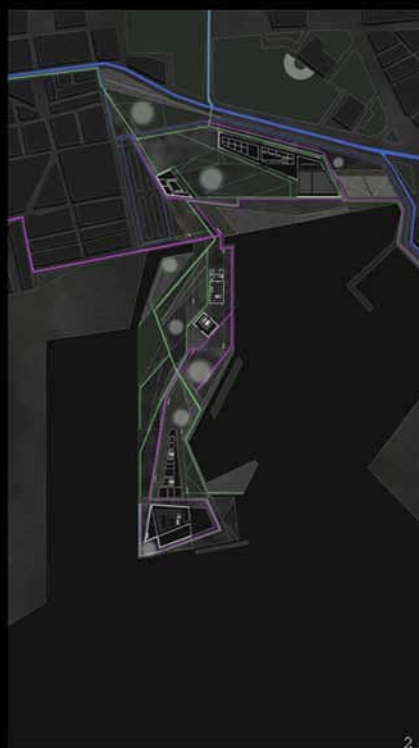
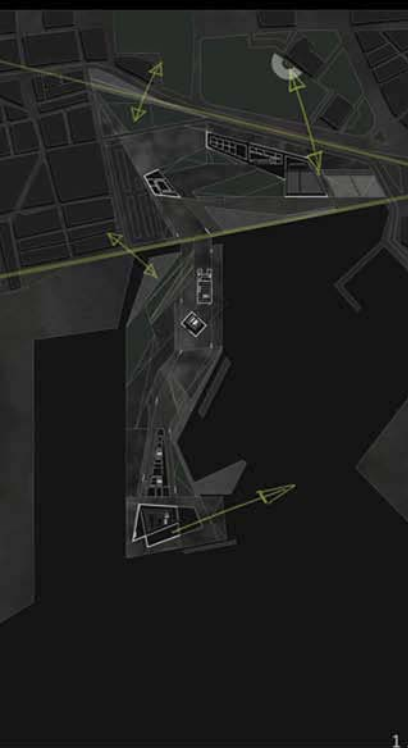
5.3.4 ΠΡΟΜΑΚΕΤΕΣ

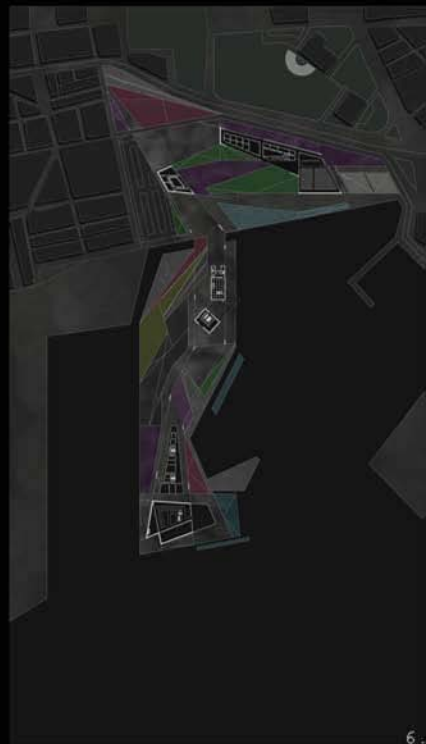
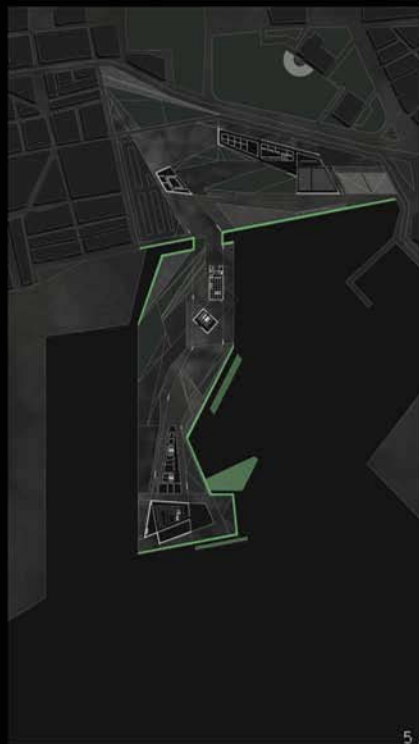
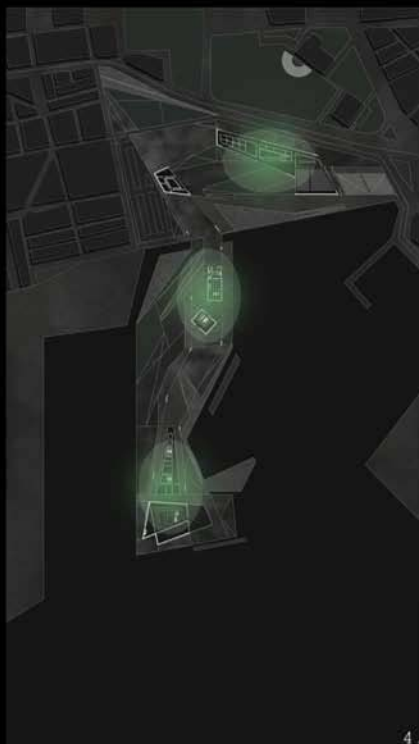

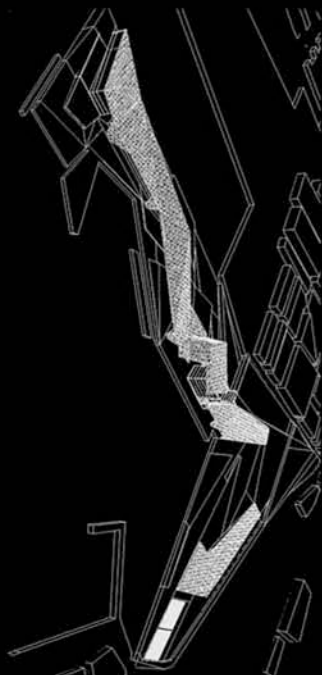
5.3.5 ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ

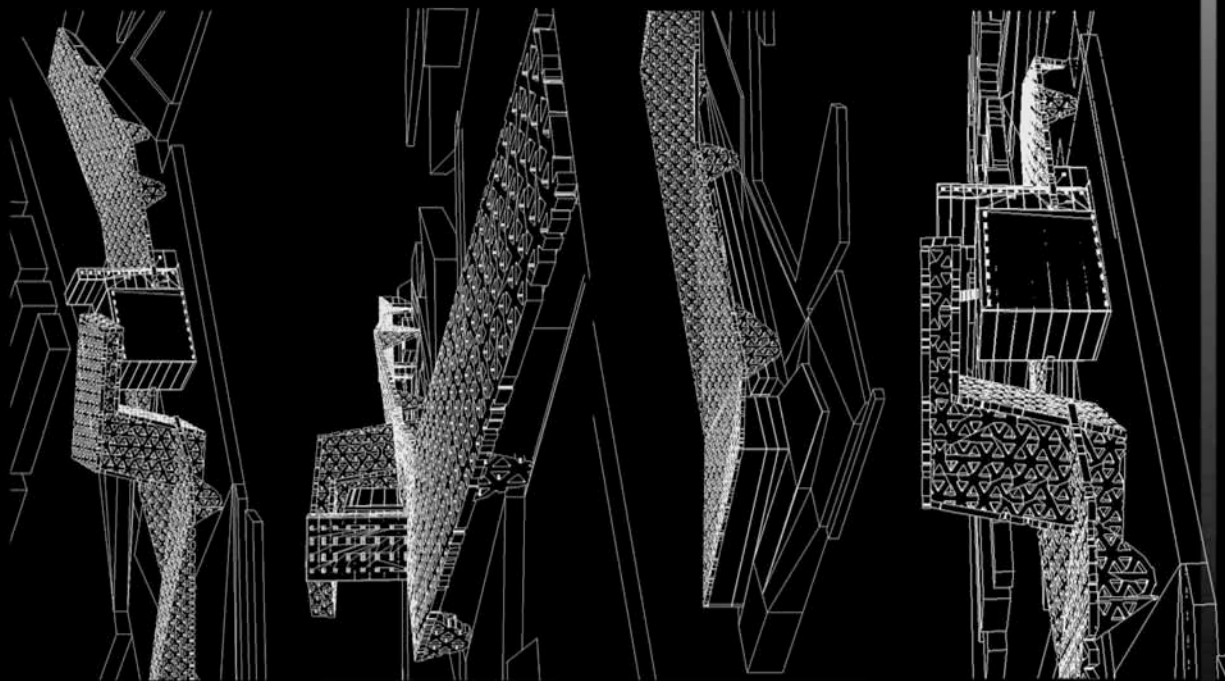
1. διάγραμμα απεικόνισης σχέσης σχεδιασμού με την πόλη
2. διάγραμμα απεικόνισης ροών κυκλοφορίας
3. διάγραμμα απεικόνισης πλατφόρμας

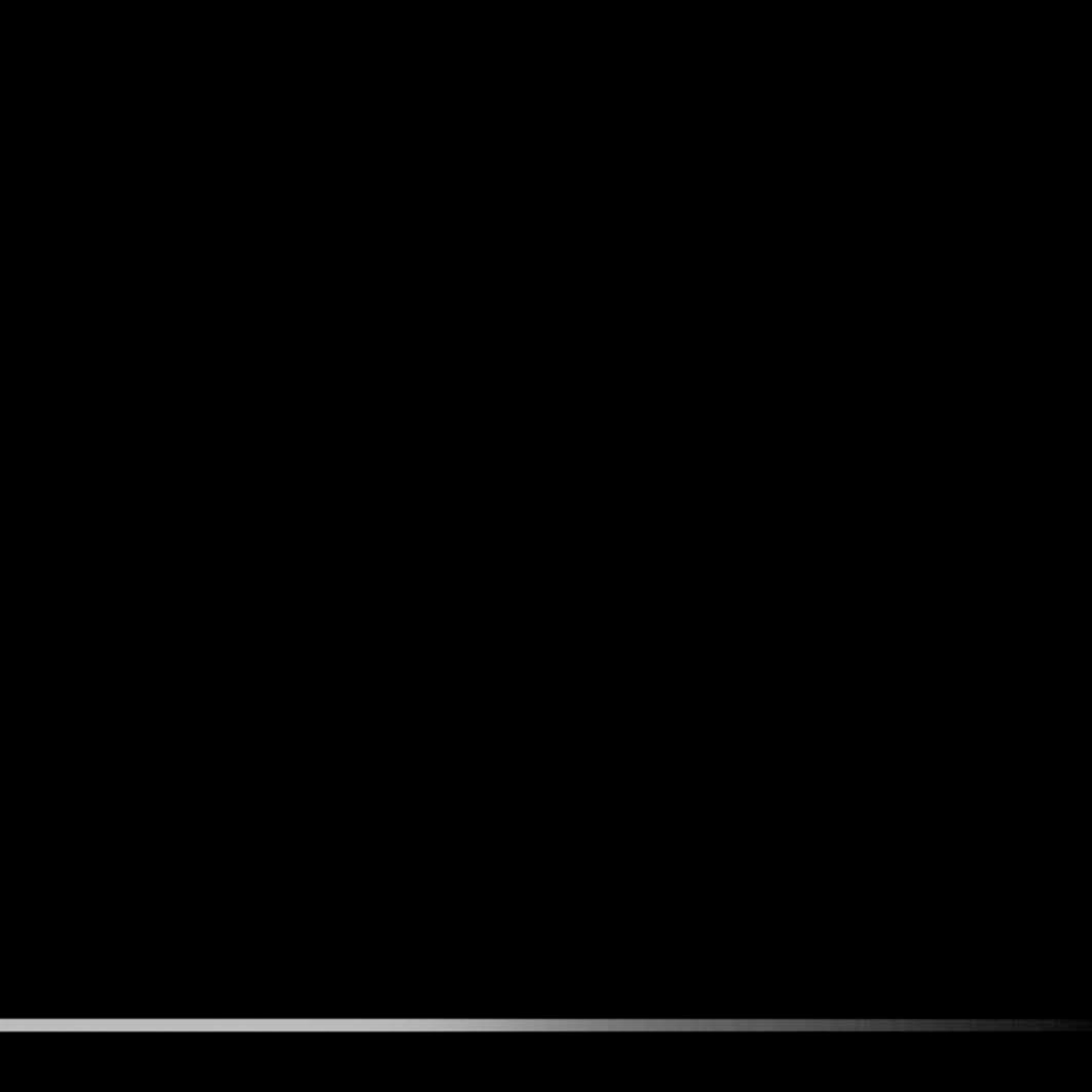

4. διάγραμμα απεικόνισης τριών θεματικών κόμβων
5. διάγραμμα απεικόνισης νέων ορίων του μετώπου
6. διάγραμμα απεικόνισης νερού και βλάστησης - επιστροφή στη φύση

6. ΣΧΕΔΙΑ

